

Schaktnings- övervakning på Olofshylte 1:2

Arkeologisk schaktningsövervakning 2022

L1953:1734, Olofshylte 1:2, Västra Torsås socken, Alvesta kommun, Kronobergs län, Småland

Cecilia Ring

Arkeologisk rapport 2022:18

MUSEIARKEOLOGI SYDOST
– en del av Kalmar läns museum

Schaktningsövervakning på Olofshylte 1:2

Arkeologisk schaktningsövervakning 2022

L1953:1734, Olofshylte 1:2, Västra Torsås socken, Alvesta kommun, Kronobergs län, Småland

Författare
Copyright
Redaktion
Kartor

Cecilia Ring
Kalmar läns museum 2022
Johan Åstrand, Stefan Siverud
Publicerade i enlighet med tillstånd
507-98-2848 från Lantmäteriverket
Kalmar läns museum
1400-352X

Förlag
ISSN

Abstract

Keywords: Stone age settlement

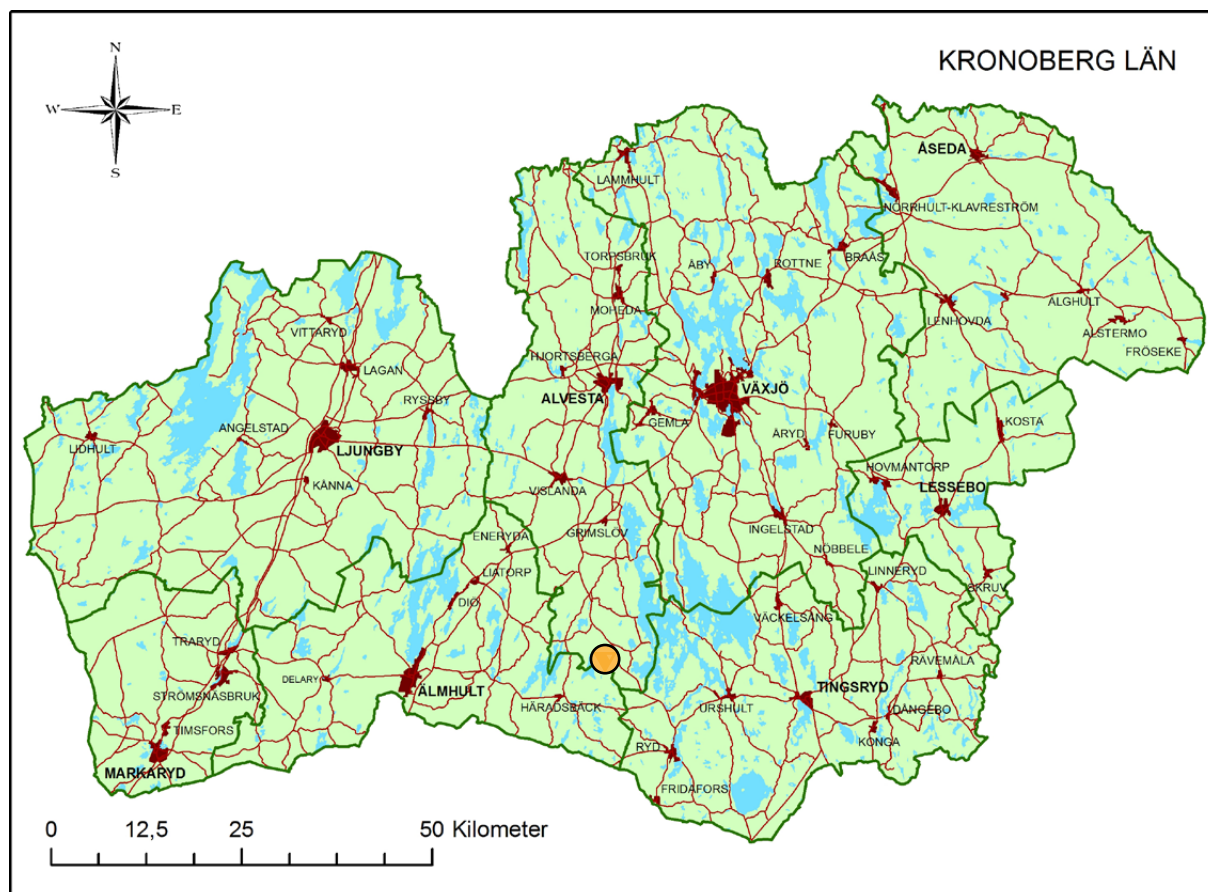
Due to lining works in Olofshylte in within the municipality Alvesta, Kronoberg County, Museum Archaeology Southeast/Kalmar County Museum conducted an archaeological shaft monitoring for one day in March 2022. The site is a previously registered Stone Age settlement where

material consisted of flakes, scrapers and blades in flint, but also a small number of porphyry flakes has been encountered.

During the excavation monitoring, no settlement remains, or finds were found.

Innehåll

Sammanfattning	7
Inledning	9
Topografi och fornlämningsmiljö	10
Syfte och frågeställningar	12
Metod och genomförande	13
Resultat	14
Tolkning och åtgärdsförslag	15
Referenser	16
Tekniska och administrativa uppgifter	17
Bilagor	18

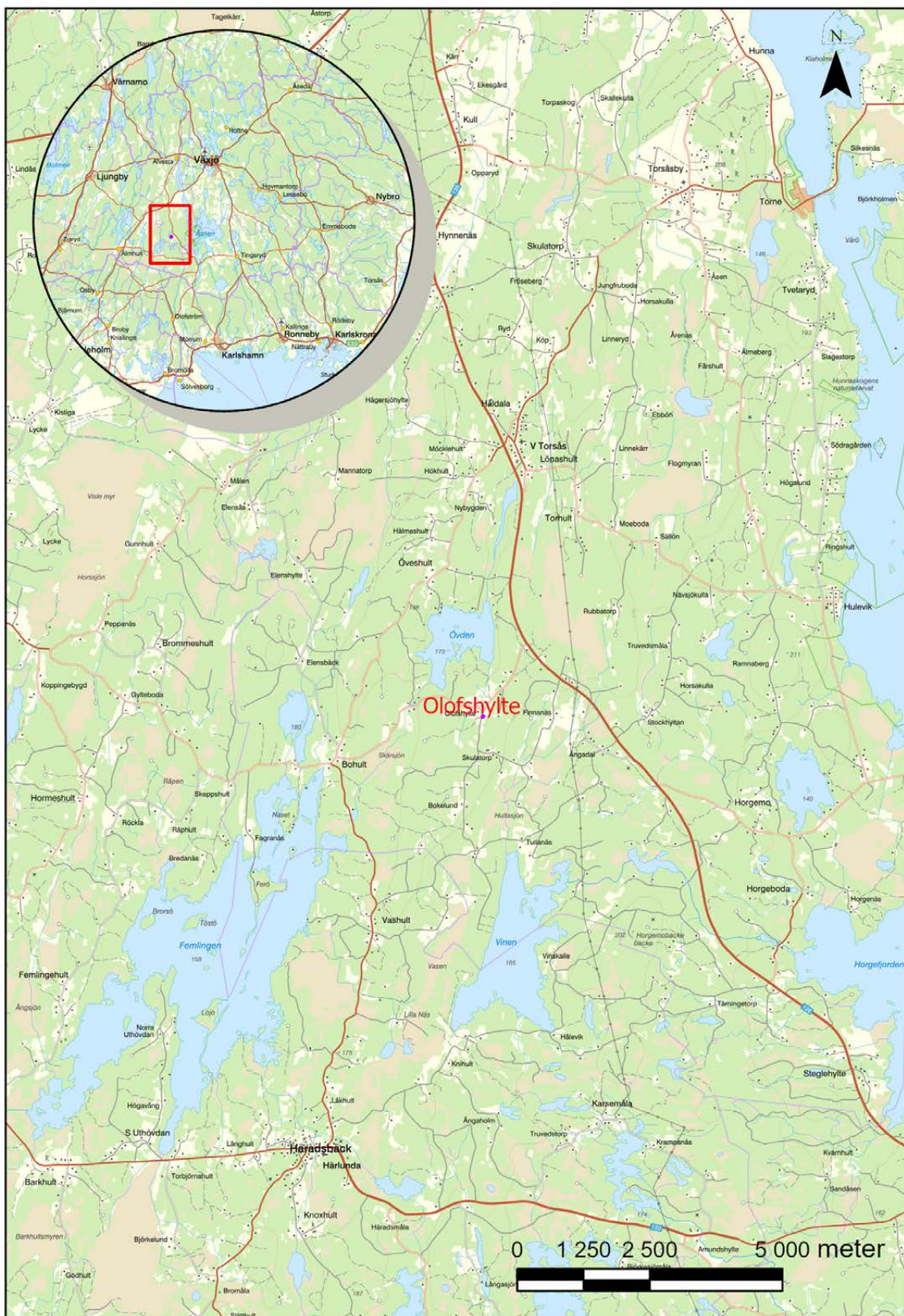
Karta över Kronobergs län med platsen markerad.

Sammanfattning

Inför att One Nordic AB skulle gräva ner en eldning intill en registrerad fornlämning gjorde Museiarkeologi sydost/Kalmar läns museum en arkeologisk schaktningsövervakning av arbetsföretaget under en dag i mars 2022 fastigheten Olofshylte 1.2 i den södra delen av Alvesta kommun. På platsen fanns det sedan tidigare en

registrerad stenåldersboplats (L1953:1734) där det tidigare hade det påträffats fynd som, avslag, skrapor och spån i flinta samt avslag av porfyr.

Vid schaktningsövervakningen påträffades inga anläggningar eller fynd.

Figur 1. Undersökningsplatsen markerad.

Inledning

Museiarkeologi sydost/Kalmar läns museum genomförde en schaktningsövervakning på fastigheten Olofshylte 1:2 i Alvesta kommun den 17 mars 2022 (fig. 1) med anledning av att One Nordic AB planerade att gräva ner en elledning på tomten. Enligt uppgift i Fornsök har det vid

trädgårdsarbete påträffats fynd av stenålderskaraktär på platsen (L1953:1734). Vid schaktningsövervakningen påträffades inga fynd eller konstruktioner och arbetet med nedläggningen kunde fortsätta utan ytterligare antikvarisk insatts

Topografi och fornlämningsmiljö

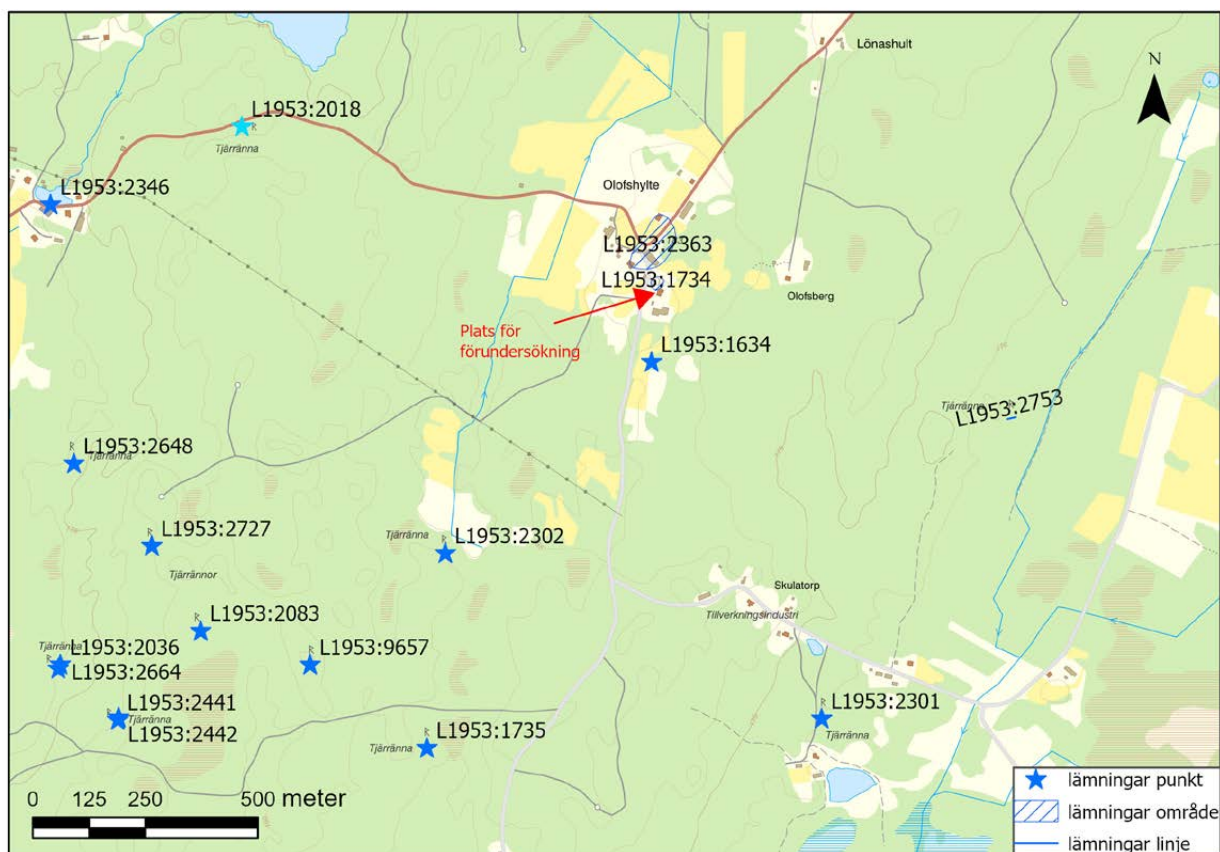
Olofshylte ligger i Västra Torsås socken ligger i Småland i den södra delen av Kronobergs län. Socknen delas av väg 126 som förbinder Alvesta och Karlshamn. I socknen finns mycket skogsmark, mossar och små sjöar, men också en av Smålands största sjöar, Åsnen som ligger cirka en mil öster om Olofshylte. I socknens norra del finns äldre odlingsbygd i anslutning till Åsnen medan den södra delen helt domineras av skogsmark. Bygden karakteriseras av småskaligt jordbruk och mindre industrier (Holmgren & Tronde 2000).

I trakten finns boplatser, hällkistor från stenåldern, gravrösen från bronsåldern och järnåldersgravfält. Dessa fornlämningar finns främst i anslutning till Åsnen. Västra Torsås socken har medeltida ursprung och det finns belägg för kyrka eller församling från 1290. Sockennamnet är taget från den ursprungliga kyrkbyn och hette i äldre tid bara Torsås socken (*Thorsas*), Namnet har ett förled som troligen avser guden Tor och

efterledet ås (Larsson 1980). I skogarna runt om Olofshylte är den vanligaste fornlämningskategorin dock *Kemisk industri* som kan kopplas samman med tjärframställning i tjärrännor, fig. 2.

Strax norr om den aktuella boplatser är en by/gårdstomt registrerad, L1953:2363 som motsvarar det äldsta läget för Olofshylte. Det äldsta belägget för bytomten är från 1548.

Den aktuella boplatser, L1953:1734, ligger i en norrsluttning på krönet av en moränhöjd i trädgårdsmark cirka 185 m över havet. Det finns flera kända boplatser i Västra Torsås socken med rikt fyndmaterial, bl a vid Ulvön men att dessa främst ligger i anslutning till Åsnens sydvästra del (Kjellmark 1932–1944). Runt Åsnen och längs Mörrumsåns dalgång söder om Åsnen finns ett stort antal stenåldersboplatser som lämnat ett rikt material (Kjellmark 1944). Boplatser vid Olofshylte ligger dock lite avsides från dessa boplatser.

Figur 2. Karta och tabell över fornlämningar i närområdet.

Lämningsstyp	Lämningsnummer
L1953:1634	Fossil åker
L1953:1734	Boplats
L1953:1735	Kemisk industri
L1953:2018	Kemisk industri
L1953:2036	Kemisk industri
L1953:2083	Kemisk industri
L1953:2301	Kemisk industri
L1953:2302	Kemisk industri
L1953:2346	Kvarn

Lämningsstyp	Lämningsnummer
L1953:2441	Kemisk industri
L1953:2442	Kemisk industri
L1953:2648	Kemisk industri
L1953:2664	Kemisk industri
L1953:2727	Kemisk industri
L1953:2363	Bytomt/gårdstomt
L1953:2753	Kemisk industri
L1953:9657	Förvaringsanläggning

Syfte och frågeställningar

Syftet med undersökningen var enligt förfrågningsunderlaget från Länsstyrelsen i Kronoberg att *på ett vetenskapligt arbetssätt dokumentera påträffade fornlämningar*. Ett syfte var också att

försöka datera eventuella påträffade anläggningar för att få en närmare datering av stenåldersboplatsen (fig. 3). Målgrupper för undersökningen var Länsstyrelsen och One Nordic AB.

Figur 3. Undersökningsplatsen med den registrerade stenåldersboplatsen L1953:1734 i förgrunden.

Metod och genomförande

Det arkeologiska arbetet utfördes som en schaktningsövervakning där arkeologen följde schaktningen i samband med grävarbetet. Inmätning skedde med en RTK-GPS där schakt

och anläggningar mättes in i koordinatsystemet Sweref 99TM (fig. 4). Fotodokumentation skedde fortlöpande med digitalkamera.

Figur 4. Schaktet väster om huset. Överst var ett tunt matjordslager och därunder sandig morän.

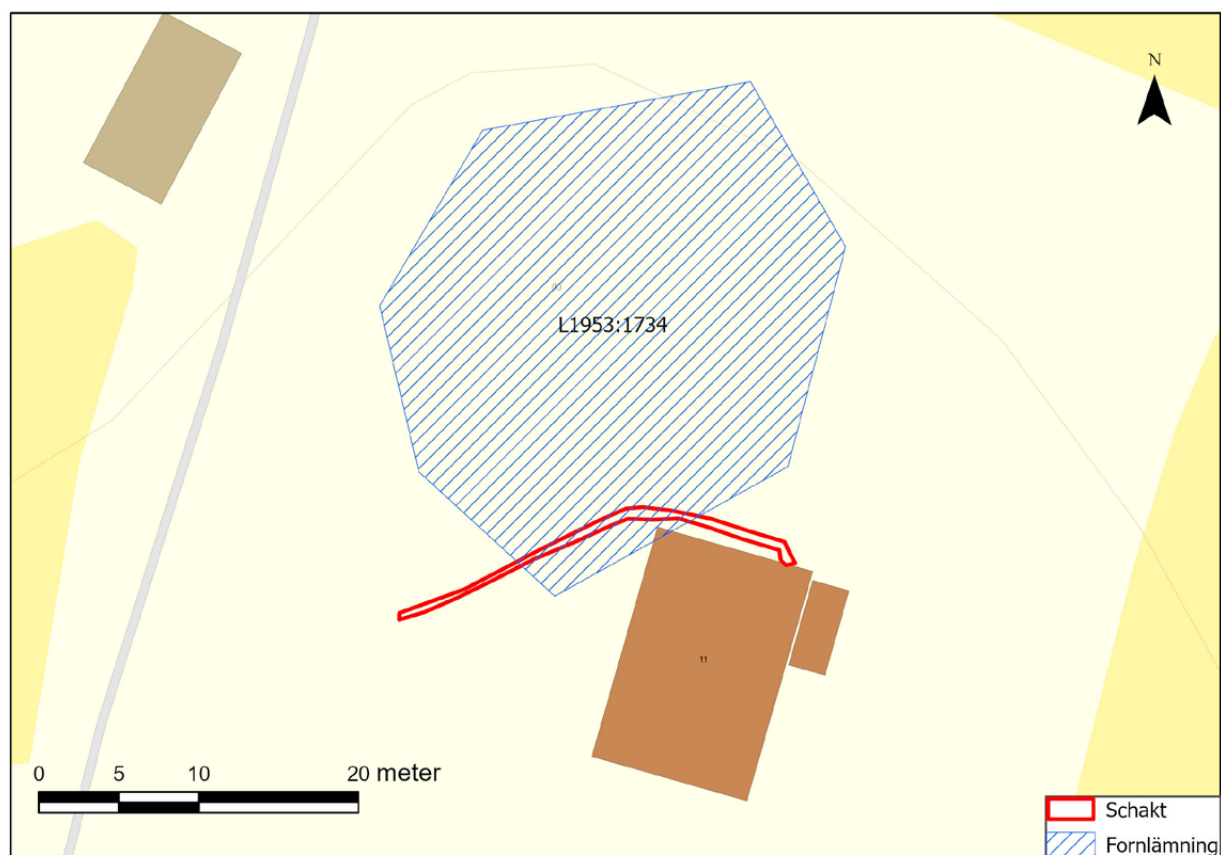
Resultat

Vid schaktöversikten grävdes ett 27 m långt schakt med grävmaskin. Schaktet var cirka 0,5 meter brett och 0,6 meter djupt (fig. 5).

I båda ändar av schaktet var marken störd av tidigare nedgrävda ledningar. Matjordslagret var mycket tunt, mellan 0,15 och 0,2 meter och

antagligen hade delar av matjorden tagits bort, möjligen vid anläggandet av huset eller trädgården. Under det tunna matjordslagret orörd sandig morän.

Inga fynd, kulturlager eller anläggningar påträffades vid schaktningen.

Figur 5. Schaktöversikt.

Tolkning och åtgärdsförslag

På platsen finns sedan tidigare en registrerad stenåldersboplats (L1953:1734) och det har tidigare påträffats fynd i form av avslag i porfyr och flinta samt även spån och skrapor i flinta på platsen. Det nu grävda schaktet grävdes delvis i den södra kanten av den registrerade boplatsytan men inga fynd eller anläggningar påträffades. Vid tillfället för schaktningen visade fastighetsägaren

fynd som hans mamma hittat inom gårdens ägor (fig. 6). Det var samma typ av fynd som de som registrerats vid inventeringen. Möjligen är det samma fynd.

Inga ytterligare antikvariska insatser behövs inför nedläggandet av elledningen.

Figur 6. Urval av fynd som var i fastighetsägarens ägo och som sannolikt hittats på platsen.

Referenser

Holmgren, P. & Tronde, B. 2000. *2000 års fornminnesinventering i Kronobergs län: Alvesta och Ljungby kommuner*. Stockholm: Riksantikvarieämbetet

Kjellmark, K. 1932-44. Värends fornminnen. Växjö.

Kjellmark, K. 1944. Stenåldersboplatserna inom Mörrumsåns vattenområde. Fornvännen 1944

Larsson, L.-O. 1980. *Småländsk bebyggelsehistoria 1 Från vikingatid till Vasatid, 1 [Värend], 2 Allbo härad*. Växjö: Högsk. i Växjö

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-3802-2021
Kalmar läns museums dnr:	33-434-2021
Projektnummer KLM:	A2225
Uppdragsgivare:	One Nordic AB och E.ON
Landskap:	Småland
Kommun:	Alvesta kommun
Socken:	Västra Torsås socken
Fastighet:	Olofshylte 1:2
Fornlämningsnr:	L1953:1734
X koordinat:	6 273 372 (N)
Y koordinat:	469 739 (E)
Latitud:	56.603613
Longitud:	14.507085
M ö h:	185
Fältarbetstid:	2022-03-17
Antal arbetsdagar:	1 dag
Personal:	Cecilia Ring
Foto, Du-nummer:	Du 386_001-007
Fynd:	Inga fynd
Tidsålder:	Stenålder
Dokumentation:	All dokumentation förvaras på KLM.
Inmätning:	GPS. Koordinater och höjdangivelser i rikets koordinatsystem SWEREF 99 TM och RH2000.

Bilagor

Bilaga 1. Fotolista digitala bilder med kontaktkopior	19
---	----

Bilaga 1. Fotolista digitala bilder med kontaktkopior

Fotolista digitala bilder

Landskap: Småland

Socken: Västra Torsås, Kronoberg

Fastighet: Olofshylte 1:2

2022

DU 386

Nr	Motiv	Från	Datum
1	Översikt över schaktet på den västra sidan om huset.	SSV	2022-03-17
2	Översikt över schaktet precis norr om huset.	ONO	2022-03-17
3	Översikt över schaktet norr om huset.	NNO	2022-03-17
4	Schaktets placering väster om huset.	SSV	2022-03-17
5	Läget för stenåldersboplatsen norr om huset.	N	2022-03-17
6	Fynd hittade på tomten av fastigäggarens mamma.		2022-03-17
7	Urval av fynd hittade på tomten av fastigäggarens mamma.		2022-03-17

Du386_002

Du386_003

Du386_004

Du386_005

Du386_006

Du386_007

Du386_001

Adress Box 104,
S-392 21 Kalmar

Telefon 0480-45 13 00

E-post info@kalmarlansmuseum.se
Webb kalmarlansmuseum.se

